Instructor Opinions on Measurement, Selection and Placement Center (MSPC)'s Prerequisite for Music Teaching Programs

Res. Ass. Ömer Üçer (PhD Stud)
Kafkas University - Türkiye
ORCID: 0000-0001-6265-6468
omerucerr@gmail.com

Gülce Yılmaz (PhD Stud)
Gazi University - Türkiye
ORCID: 0000-0002-5002-6976
gulceeylmaz@gmail.com

Res. Ass. Mert Gürer (PhD Stud)
Gazi University - Türkiye
ORCID: 0000-0002-8758-1551
gurer.mert@gmail.com

Assoc. Prof. Dr. Ömer Bilgehan Sonsel
Gazi University - Türkiye
ORCID: 0000-0001-5814-4363
bilgehansonsel@gazi.edu.tr

Abstract

Education is the process of making formations/creations and changes in the individual's behavior, mind and emotions in a way that will make the individual himself/herself, the society he/she is in and the universe happy. The main factor of this process is the individual's abilities, competencies and characteristics (Toprakçı, 2012). However, some abilities and competencies need a special educational activity, and music education within the scope of art education is one of them. Music education, as a branch of pedagogy, produces information for practices in this field (Toprakçı, 2016). As the field of music education becomes richer, music education becomes more scientific and more effective practices are realized. In this context, students who will receive music education are subjected to a special exam. As of 2020, the prerequisite of the Measurement, Selection and Placement Center (MSPC)being ranked in the top 800,000 was introduced as a prerequisite for teaching programs that take students with a special aptitude exam, and the student profile received so far has started to change with this prerequisite. In this study, it was aimed to determine the effects of this prerequisite on teaching programs and music teacher profile. For this purpose, 20 instructors working in music education departments of universities were interviewed. While determining the participant lecturers, the condition of having worked in music education departments before the prerequisite was sought. Data were collected face-to-face, via Zoom and e-mail with the "instructor interview form" developed by the researchers."Miles and Huberman Reliability Formula" was used to increase the reliability of the data obtained. The codes and themes were presented to four field experts, one assessment and evaluation expert and one curriculum development expert, and the findings of the study were obtained as a result of the feedback received. As a result of the study, it was found that the post-pre-requisite student profile was more unsuccessful in field education courses compared to the previous ones, but more successful in vocational courses and general culture courses than the students before the pre-requisite. Instructors characterized the post-pre-requisite student profile as a "dull profile". The results are summarized under related headings and suggestions are made for the field.

Keywords: *Music education, Special talent exam, MSPC's prerequisite, Music teaching*

E-International Journal of Educational Research

Vol: 14, No: 3, pp. 283-297

Research Article

Received: 2023-04-08
Accepted: 2023-06-26

Suggested Citation

Üçer, Ö., Yılmaz, G., Gürer, M & Sonsel, Ö.B. (2023). Instructor opinions on measurement, selection and placement center (mspc)'s prerequisite for music teaching programs, *E-International Journal of Educational Research, 14*(3), 283-297. DOI: https://doi.org/10.19160/e-ijer.1279576

© 2023 E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi / E-International Journal of Educational Research

Extended Abstract

Problem: Education is the process of making formations/creations and changes in the individual's behavior, mind and emotions in a way that will make the individual himself/herself, the society he/she is in and the universe happy. The main factor of this process is the individual's abilities, competencies and characteristics (Toprakçı, 2012). However, some abilities and competencies need a special educational activity, and music education within the scope of art education is one of them. Music education, as a branch of pedagogy, produces information for practices in this field (Toprakçı, 2016). As the field of music education becomes richer, music education becomes more scientific and more effective practices are realized. In this context, students who will receive music education are subjected to a special exam. In these years, the music departments of Higher Teacher Training Schools affiliated to the Ministry of National Education were affiliated to universities after the establishment of the Council of Higher Education with the 1982 Constitution. Undergraduate and postgraduate education was carried out under the name of music education departments in faculties of education and music education departments in institutes of sciences. In our country, various art departments and teacher training programs for specific talent areas apply their own special talent exams in student selection. According to the information obtained from the relevant sources, it is seen that in order to apply to higher education programs that accept students with special aptitude exams since the universities started to accept students with central exams, the minimum score to be considered successful in the university exam must be obtained. In this application, candidates were subjected to a two-stage exam. The first stage was "musical hearing-sensing" and the second stage consisted of three separate exams. These are "Musical Hearing-Repeat", "Musical Singing" and "Musical Playing" exams. The raw scores in each stage were converted into standard scores and calculated with predetermined coefficients after the ÖSS and secondary education achievement scores were determined and the MÖZYES score was created. Candidates were placed in the relevant departments in accordance with the scores they received and the rankings they entered by choosing among the programs they wanted to enter (Efe, 2006).

In 2020, with the decision taken by the general assembly of the Council of Higher Education (YÖK), the prerequisite of Measurement, Selection and Placement Center (MSPC) of being in the top 800,000 ranking was introduced for admission to teaching programs that accept students with a special aptitude exam. Today, this prerequisite is still applied and it is also included in the 2023 YKS guide. When the last 3 years are compared with the previous years, it is seen that a serious prerequisite has been introduced. In the context of examining the effects and consequences of this situation on the field of music teaching, the problem statement of this study was determined as "What are the opinions of the instructors about the prerequisite of ranking 800.000 applied in the entrance to the music teaching special talent exams?".

In the light of this problem statement, answers to the following questions were sought:

1. What are the opinions of the instructors on the effects of the 800.000 ranking prerequisite applied in the entrance to the special talent exams on the academic success of the student in terms of field education, professional knowledge and general culture courses?
2. What are the opinions of the instructors on whether or not TYT ranking or score prerequisite should be applied in music teaching special talent exams?
3. What are the opinions of the instructors regarding the differences observed between the student profile before the introduction of the 800,000 ranking prerequisite and the student profile after the introduction of this prerequisite?
4. What are the opinions of the instructors about whether the prerequisite application causes talented students not to take the special talent exam?
5. What are the opinions of the instructors about the effects of the prerequisite on the future music teacher profile?

Method: In this study, which aims to examine the opinions of the instructors about the prerequisite of ranking 800.000 in the basic competence achievement test applied in the entrance to the special talent exams of music teaching undergraduate programs; case study design, which is one of the qualitative

research methods, was used. The "instructor interview form" created by the researchers was used as a data collection tool. The interviews were audio-recorded with the permission of the experts participating in the study, and then the audio recording was dictated and digitized. Content analysis was used to analyze the dictated data. In the study, the data obtained with expert opinion were tabulated by determining their frequencies under categories. The opinions of the instructors regarding each category are indicated under the tables with the Instructor Number (IN1, IN2 ... IN20). The study group of this research consists of the academic staff who worked before and after the introduction of the ranking prerequisite for the entrance to the special talent exams of music teaching undergraduate programs. Access was provided to 38 of these academics via e-mail and telephone. Twenty academics who were contacted voluntarily participated in the study.

Findings: It is concluded that most of the lecturers are of the opinion that the prerequisite applied in the entrance to the special talent exams positively affects the academic success of the students in terms of vocational knowledge and general culture courses. However, a great majority of the lecturers, 75%, reported that the prerequisite in question negatively affected the academic success of the students in terms of field education. A great majority of the lecturers, 80%, think that there should be a score prerequisite in the music teaching special talent entrance exam. However, lecturers have different opinions about this prerequisite. 25% of the lecturers who participated in the research think that there should be a prerequisite but it should be lower than the current prerequisite, 35% think that the prerequisite should be between 150-250 from the university exam, and 5% think that institutions should be able to determine their own prerequisites. 20% of the participants think that there should be no prerequisites for the special talent exam. Most of the lecturers (55%) think that there are negative differences in the student profile after the prerequisite. A quarter of the participants stated that there were positive differences in some skills of the students and negative differences in some skills, while 15% stated that there were positive differences in the student profile. One participant was of the opinion that there was no difference in the student profile before and after the prerequisite.

Discussion and Conclusion: Half of the instructors think that this prerequisite practice has a negative impact on the future music teacher profile. Many of them attribute this situation to students coming from outside the field. While the average score of fine arts high school graduates in 2020-TYT was 179,93, it decreased to 168,13 in 2021-TYT (ÖSYM, 2020-a; 2021-a). In addition, while the score required to enter the top 800,000 was approximately 220 and above in 2020-TYT, it decreased to approximately 210 in 2021-TYT (ÖSYM, 2020-b; 2021-b). The data supports the low number of students from the field in the programs. Öztürk (2008) concluded in his master's thesis that the number of students who took the exam in 2005-2006-2007 was the same, but the number of students who took the exam out of the field decreased significantly. However, Başbuğ and Kaya (2022) found that the majority of the students who applied to the talent exam in 2020 were students who graduated from outside the field. In this direction, it was seen that the basic proficiency test exam did not allow students who received in-field education in fine arts high schools to take the talent exam.

ÖSYM'nin Müzik Öğretmenliği Programlarıyla İlgili Ön Koşuluna Yönelik Öğretim Elemanı Görüşleri

Arş. Gör. Ömer Üçer (Dokt. Öğrencisi)
Kafkas University - Türkiye
ORCID: 0000-0001-6265-6468
(omerucerr@gmail.com

Gülce Yılmaz (Dokt. Öğrencisi)
Gazi University - Türkiye
ORCID: 0000-0002-5002-6976
gulceeylmaz@gmail.com

Arş. Gör. Mert Gürer (Dokt. Öğrencisi)
Gazi University - Türkiye
ORCID: 0000-0002-8758-1551
gurer.mert@gmail.com

Doç. Dr. Ömer Bilgehan Sonsel
Gazi University - Türkiye
ORCID: 0000-0001-5814-4363
bilgehansonsel@gazi.edu.tr

Özet

Eğitim, bireyi özeğe alarak bireyin kendisini, içinde bulunduğu toplumu ve evrenseli mutlu edecek şekilde bireyin davranışında, zihninde ve duygusalında oluşum ve değişimler yapmak sürecidir. Bu sürecin ana etmeni bireyin yetenek, yeterlilik ve özellikleridir (Toprakçı, 2012). Ancak bazı yetenek ve yeterlilikler özel bir eğitsel faaliyete ihtiyaç duyar ve sanat eğitimi kapsamında müzik eğitimi de bunlardan biridir. Müzik eğitimi eğitbilimin bir dalı olarak bu alandaki uygulamalara bilgi üretir (Toprakçı, 2016). Müzik eğitimi alanı zenginleştikçe müzik eğitimi bilimselleşir ve daha etkili uygulamalar gereçekleşir. Bu bağlamda müzik eğitimi alacak öğrenciler özel bir sınava tabi tutulur. 2020 yılı itibariyle özel yetenek sınavı ile öğrenci alan öğretmenlik programlarına ön koşul olarak ilk 800.000 sıralamasında olma şartı getirilmiş ve bugüne kadar alınan öğrenci profili bu ön koşul ile değişmeye başlamıştır. Bu çalışmada, bu ön koşulun öğretmenlik programları ve müzik öğretmeni profili üzerindeki etkilerinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla üniversitelerin müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan 20 öğretim elemanı ile görüşülmüştür. Katılımcı öğretim elemanları belirlenirken önkoşul öncesi müzik eğitimi anabilim dallarında çalışmış olma durumu aranmıştır. Veriler araştırmacılar tarafından geliştirilen "öğretim elemanı görüşme formu" ile yüz yüze, Zoom ve e-posta yoluyla toplanmıştır. Elde edilen verilerin güvenirliğini artırmak için "Miles ve Huberman Güvenirlik Formülü" kullanılmıştır. Kodlar ve temalar dört alan uzmanına, bir ölçme ve değerlendirme uzmanı ile bir program geliştirme uzmana sunulmuş, alınan geri bildirimler sonucunda araştırmanın bulguları elde edilmiştir. Araştırmada ön koşul sonrası öğrenci profilinin eskiye kıyasla alan eğitimi derslerinde daha başarısız olduğu ancak meslek dersleri ve genel kültür derslerinde ön koşul öncesindeki öğrencilerden daha başarılı olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Öğretim elemanları ön koşul sonrası gelen öğrenci profilini "donuk bir profil" olarak nitelendirmişlerdir. Sonuçlar ilgili başlıklar altında toplanmış ve alana ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: *Müzik eğitimi, Özel yetenek sınavı, ÖSYM ön koşulu, Müzik öğretmenliği*

E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi

Cilt: 14, No: 3, ss. 283-297

Araştırma Makalesi

Gönderim: 2023-04-08
Kabul: 2023-06-26

Önerilen Atıf

Üçer, Ö., Yılmaz, G., Gürer, M & Sonsel, Ö.B. (2023). ÖSYM'nin müzik öğretmenliği programlarıyla ilgili ön koşuluna yönelik öğretim elemanı görüşleri, *E-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi, 14*(3), 283-297. DOI: https://doi.org/10.19160/e-ijer.1279576

GİRİŞ

Eğitim, bireyi özeğe alarak bireyin kendisini, içinde bulunduğu toplumu ve evrenseli mutlu edecek şekilde bireyin davranışında, zihninde ve duygusalında oluşum/yaratım ve değişimler yapmak sürecidir. Bu sürecin ana etmeni bireyin yetenek, yeterlilik ve özellikleridir (Toprakçı, 2012). Ancak bazı yetenek ve yeterlilikler özel bir eğitsel faaliyete ihtiyaç duyar ve sanat eğitimi kapsamında müzik eğitimi de bunlardan biridir. Müzik eğitimi eğitbilimin bir dalı olarak bu alandaki uygulamalara bilgi üretir (Toprakçı, 2106). Müzik eğitimi alanı zenginleştikçe müzik eğitimi bilimselleşir ve daha etkili uygulamalar gereçekleşir. Türkiye de bugün eğitim fakültelerine bağlı müzik öğretmenliği ana bilim dallarında lisans seviyesinde verilen müzik öğretmenliği eğitimi, neredeyse Cumhuriyet'le yaşıttır. Cumhuriyet döneminin müzik eğitimi konusundaki ilk köklü atılımı 1 Eylül 1924'te kurulan Musiki Muallim Mektebi'dir. Kurum, kuruluşundan iki ay sonra eğitime başlamıştır. Önceleri beş yıllık temel eğitimden sonra, bir yıllık hazırlık olmak üzere toplam beş, daha sonra altı yıllık bir müzik eğitimi yapılması ve müzik öğretmeni yetiştirmek amacıyla Atatürk'ün talimatı ile Riyaset-i Cumhur Musiki Heyeti tarafından açılan Musiki Muallim Mektebi (M.M.M) bu alanda Cumhuriyetin ilk modern okuludur (Duman, 2017, s. 126). Daha sonraları çıkartılan yönetmelikte, öğrenim süresi dört yıl olarak tasarlanmış, bunun ilk üç yılı normal eğitime, son sene ise pratiğe ayrılmıştır (Akkol, 2008, s. 88). Cumhuriyet'in ilk müzik öğretmen adayları için sağlamaları gereken koşullar M.M.M. talimatnamesinde şu şekilde belirtilmiştir: Türk vatandaşı olmak, yaşı 13'ten aşağı, 17'den büyük olmamak, Ruhen ve bedenen sağlam olmak ve müziği icra ederken ona engel olabilecek özrün olmaması, İlk okuldan mezun olmak, Musikiye yeteneği olduğunu sınavlarda icra ederek sınava tabi tutularak müzik yeteneğinin olduğunu ispatlamak (Resmî Gazete, 1925). Bir sonraki talimatnamede ise aynı koşullar yer almış; ancak yaş şartı 12'den aşağı ve 14'ten yukarı olmamak olarak değiştirilmiştir (Resmî Gazete, 1931, s. 408).

Okul, Millî Musiki ve Temsil Akademisi'nin bir şubesi olarak planlandıktan sonra ilkokul ve ortaokul mezunlarını öğrenci olarak kabul etmeye başlamıştır. Fakat ilkokul mezunları için okula giriş sınavına alınmadan önce sınava tabi tutularak, ortaokul mezunları ise doğrudan giriş sınavına kabul edilmiştir (Resmî Gazete, 1934; Tangülü ve Becerikli, 2020, s. 460). Tanzimat'la başlayan yenileşme hareketleri, Cumhuriyet döneminde ulusallık, çağdaşlık ve evrensellik ilkeleri çerçevesinde büyüyerek ve hızlanarak devam etmiştir (Şahin ve Duman, 2008, s. 261). Cumhuriyet'in ilk yıllarında genelde geleneksel müzik hakkında bilgisi olan öğretmenler, eğitimde yeniliklerin yapılması ve Batı Müziğinin müfredata eklenmesi ile birlikte çok yönlü yetişmeye başlamıştır (Alaner, 2000, s. 92). Osmanlı döneminde Musiki okullarında sadece geleneksel Türk müziği eğitimi verilirken Cumhuriyet'in ilanından sonra çoksesli müzik, müzik okulu programlarına girmiş ve Batı müzikolojileri, teknik bilgileriyle birlikte Türk musiki örnekleri yorumlanmaya başlanmıştır (Duman, 2017, s. 130).

Cumhuriyet'in ilanından sonra Ankara'daki tek müzik eğitimi kurumu olması sebebi ile sadece ülkenin dört bir yanına gönderilecek müzik öğretmeni yetiştirme göreviyle sınırlı kalmayan Musiki Muallim Mektebi, bir yandan da Mızıka-i Humayun'a eleman yetiştirmiştir (Çelikel ve Özkul, 2021, s. 706). 1934 yılına kadar hem müzik öğretmeni hem de sanatçı yetiştirme görevini sürdüren M.M.M. 2541 sayılı yasa ile "Millî Musiki ve Temsil Akademisi" bünyesinde müzik öğretmeni yetiştirme görevini üstlenmiştir. Eğitim Enstitüleri 3 yıl öğretim süreli bir yüksek okul olarak ortaokullara çeşitli branşlarda öğretmen yetiştirmişlerdir. Ancak diğer branşların aksine resim, beden eğitimi ve müzik bölümleri liselere de öğretmen yetiştirmişlerdir. Bu durum 1978-1979 öğretim yılına kadar sürmüştür. Bu yıldan itibaren, 18 Ekim 1978 tarih 31305 sayılı Bakanlık onayı ile; dal öğretmeni yetiştiren Eğitim Enstitülerinin öğretim süresi 4 yıla çıkarılmış adları Yüksek Öğretmen Okulu olarak değiştirilmiştir. Temel eğitim II. kademe ve Ortaöğretim Kurumlarına dal öğretmeni yetiştirecek şekilde yeniden düzenlenmiştir. Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Bölümünü, 1969 yılında İstanbul'da, 1973'te İzmir'de açılan diğer müzik bölümleri izlemiştir. Yüksek Öğretmen Okulları 20 Temmuz 1982 tarih ve 41 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Eğitim Fakültelerine dönüşerek Üniversitelere bağlanmıştır. Bu tarihe kadar Millî Eğitim Bakanlığı direktif ve kararları ile yürütülen öğretmen eğitimi görevi bu tarihten sonra üniversitelere verilmiş ve müzik öğretmeni artık üniversitelerde yetişir olmuştur (Şentürk, 2001, s. 136-138). Bu yıllarda Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Yüksek Öğretmen Okulları (YÖO) müzik bölümleri, 1982 Anayasasıyla Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) kurulması sonrası üniversitelerin bünyesine bağlanmıştır.

Üniversitelere bağlı eğitim fakülteleri müzik eğitimi bölümleri ve fen bilimleri enstitüleri müzik eğitimi anabilim dalları adı altında lisans ve lisansüstü eğitimler sürdürülmüştür (Uçan, 2005; Akdemir, 2013).

Üniversitelere 1960'lı yıllara kadar lise mezunlarının bir kısmı sınavsız olarak kabul edilmekteydi. Sonraki yıllarda ise kontenjanların aşıldığı bir talep ile karşılaşan kurumlar, seçme işlemini ihtiyaç kadar adayı başvuru sırasına göre kabul etmek, fakültede verilecek eğitimin niteliği dikkate alınarak liselerin fen veya edebiyat alanı mezunlarını kabul etmek, başvuru yapanları lise bitirme derecelerine göre sıralayarak kabul etmek gibi yollarla yapmaktaydılar. Lise mezunu sayısının artması ve lise dengi okul mezunlarına da üniversitelere başvuru hakkı verilmesi ile aday sayısındaki artış, öğrenci seçme yöntemlerinde değişikliğe gidilmesine yol açmıştır. Adayların genel kültür ve bilişsel yeterliklerinin ölçüldüğü bir sınav türü 1950 ile1970 yılları arasında bazen ön eleme için bazen ise sınavın bir aşaması olarak kullanılmıştır. 1950'li yıllarda Gazi Eğitim Enstitüsü Müzik Şubesi giriş sınavının yazılı Türkçe kompozisyon, işitme, söyleme ve çalma sınavlarından; 1960'lı yıllarda genel kültür sınavı sonrası yapılan yazılı Türkçe kompozisyon, işitme, söyleme ve çalma sınavlarından oluştuğu; 1970'li yıllarda ise genel kültür sınavı sonrası, önce Türkçe kompozisyon, daha sonra iki aşamalı bir sınav yapıldığı ve bu sınavların ilk aşamasının elemeye yönelik işitme sınavı, ikinci aşamasının ise okuma-yazma, söyleme ve çalma sınavlarının oluştuğu saptanmıştır (Tarman, 2002). 1974 yılında Üniversitelerarası Kurul, giriş sınavlarında öğrenci seçme işleminin tek merkezden yapılmasına karar vererek Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'ni (ÜSYM) kurmuştur. 1981 yılına kadar öğrenci seçme ve yerleştirme işlemleri kurulan bu merkez tarafından yürütülmüş olup 1981 yılında 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 10. ve 45. maddeleri uyarınca Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) adı ile Yükseköğretim Kurulu'nun alt bir kuruluşu olmuştur. 1974-1983 yılları arasında Üniversitelerarası Seçme Sınavı (ÜSS), 1984 yılı sonrasında Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) adını almıştır. 2011 yılında ise Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı adını alan kurum, 2018 yılında "kanun, kararname, ilgili mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek ve yetkileri kullanmak üzere yetkilendirilmiş, kamu tüzel kişiliğine, idari ve mali özerkliğe sahip, Yükseköğretim Kurulu ile ilgili, merkezi Ankara'da bulunan özel bütçeli bir kuruluş" halini almıştır (ÖSYM, 2023).

Ülkemizde çeşitli sanat bölümleri ve belirli yetenek alanlarına yönelik öğretmen yetiştiren programlar, öğrenci seçmede kendi özel yetenek sınavlarını uygulamaktadırlar. İlgili kaynaklar tarandığında edinilen bilgilere göre üniversitelere merkezi sınavla öğrenci kabul edilmeye başladığından beri özel yetenek sınavı ile öğrenci kabul eden yükseköğretim programlarına başvurabilmek için üniversite sınavında başarılı sayılacak asgari puanın alınmış olma şartının bulunduğu görülmektedir. 1994-1997 arasındaki öğretim yıllarında müzik eğitimi ana bilim dallarına seçme ve yerleştirme sınavları ÖSYM tarafından "Merkezi Özel Yetenek Sınavı" (MÖZYES) ile yapılmıştır. Bu uygulamada adaylar iki aşamalı sınava tâbi tutulmuşlardır. Birinci aşama "müziksel işitme-algılama", ikinci aşama ise üç ayrı sınavdan oluşmuştur. Bunlar "Müziksel İşitme-Yineleme", "Müziksel Söyleme" ve "Müziksel Çalma" sınavlarıdır. Her aşamadaki ham puanlar kendi içlerinde standart puanlara çevrilip, ÖSS ve ortaöğretim başarı puanları da belirlendikten sonra önceden belirlenmiş katsayılarla hesaplanarak MÖZYES puanı oluşturulmuştur. Adaylar girmek istedikleri programlar arasından tercih yaparak aldıkları puanlar ve girmiş oldukları sıralamalar doğrultusunda ilgili bölümlere yerleştirilmişlerdir (Efe, 2006).

YÖK'e (1997-a) göre ÖSS'yi kazanmış durumda olmak için ÖSS puan türlerinden en az birinin 105,000 veya daha yüksek olması gerekmekteydi. ÖSYM tarafından yayınlanan üniversite sınavı kılavuzları yalnızca 1999 yılı ve sonrası için erişilebilir durumdadır. 1999 yılından itibaren kılavuzlar incelendiğinde müzik öğretmenliği lisans programı özel yetenek sınavına girişte uygulanan ön koşullar Çizelge 1'de gösterilmiştir. 2020 yılına kadar üniversiteler, ÖSYM tarafından belirlenen asgari baraj puanına göre kendi ön koşul puanlarını belirleyip bunu başvuracak adaylara basın-yayın organları aracılığıyla duyurmuşlardır. Ayrıca 2011 yılına kadar alan içinden gelen öğrencilere alan dışından gelen öğrencilere kıyasla daha düşük bir ön koşul puanı belirlenmekteydi. 2020 yılına gelindiğinde ise YÖK genel kurulunun almış olduğu karar ile özel yetenek sınavıyla öğrenci kabul eden öğretmenlik programlarına girişte ilk 800.000 sıralama içerisinde olma ön koşulu getirilmiştir. Günümüzde halen bu ön koşul uygulanmakta ve 2023 YKS kılavuzunda da yer aldığı görülmektedir.

Çizelge 1. *1999 ve sonrası üniversite giriş sınavları ile müzik öğretmenliği özel yetenek sınavı ön koşulları*

Yıl / Sınav	Ön koşul
1999 / ÖSS	105,000 puan ve üzeri, her üniversite kendi baraj puanını belirler.
2000 / ÖSS	Aynı Ön koşul
2001 / ÖSS	Alan içi:105,000 puan, alan dışı:120,000 puan ve üzeri, her üniversite kendi baraj puanını belirler.
2002 / ÖSS	Aynı Ön koşul
2003 / ÖSS	Alan içi: 160,000 puan, alan dışı: 185,000 puan ve üzeri, her üniversite kendi baraj puanını belirler.
2004 / ÖSS	Aynı Ön koşul
2005 / ÖSS	Aynı Ön koşul
2006 / ÖSS	Alan içi:160,000 puan ve üzeri, alan dışı:185,000 puan üzeri.
2007 / ÖSS	Aynı Ön koşul
2008 / ÖSS	Alan içi:145,000 puan ve üzeri, alan dışı:165,000 puan üzeri.
2009 / ÖSS	Aynı Ön koşul
2010 / YGS	Alan içi:140,000 puan ve üzeri, alan dışı:180,000 puan üzeri.
2011 / YGS	Aynı Ön koşul
2012 / YGS	140,000 puan ve üzeri, her üniversite kendi baraj puanını belirler.
2013 / YGS	Aynı Ön koşul
2014 / YGS	Aynı Ön koşul
2015 / YGS	Aynı Ön koşul
2016 / YGS	Aynı Ön koşul
2017 / YGS	Aynı Ön koşul
2018 / YKS-TYT	Aynı Ön koşul
2019 / YKS-TYT	Aynı Ön koşul
2020 / YKS-TYT	İlk 800.000 sıralama içerisinde olmak.
2021 / YKS-TYT	Aynı Ön koşul
2022 / YKS-TYT	Aynı Ön koşul
2023 / YKS-TYT	Aynı Ön koşul

Son 3 yıl, geçmiş yıllarla karşılaştırıldığında ciddi bir ön koşulun getirildiği görülmektedir. Bu durumun müzik öğretmenliği alanına etkilerinin ve sonuçlarının incelenmesi bağlamında, bu araştırmanın problem cümlesi "Müzik öğretmenliği özel yetenek sınavlarına girişte uygulanan 800.000 sıralama ön koşulu ile ilgili öğretim elemanı görüşleri nelerdir?" olarak belirlenmiştir. Bu problem cümlesi temelinde aşağıdaki allt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Özel yetenek sınavlarına girişte uygulanan 800.000 sıralama ön koşulunun; öğrencinin alan eğitimi, meslek bilgisi ve genel kültür dersleri bakımından akademik başarısına etkilerine yönelik öğretim elemanı görüşleri nelerdir?
2. Müzik öğretmenliği özel yetenek sınavlarına girişte TYT sıralama veya puan ön koşulu uygulanıp uygulanmamasına yönelik öğretim elemanı görüşleri nelerdir?
3. 800.000 sıralama ön koşulu getirilmeden önceki öğrenci profili ile bu ön koşul getirildikten sonraki öğrenci profili arasında gözlemlenen farklara ilişkin öğretim elemanı görüşleri nelerdir?
4. Ön koşul uygulamasının yetenekli öğrencilerin özel yetenek sınavına girememesine sebebiyet verip vermemesine ilişkin öğretim elemanı görüşleri nelerdir?
5. Ön koşul uygulaması ile gelen öğrencilerin, gelecekteki müzik öğretmeni profiline etkilerine ilişkin öğretim elemanı görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Müzik öğretmenliği lisans programları özel yetenek sınavlarına girişte uygulanan temel yeterlilik başarı testi 800.000 sıralama ön koşuluna yönelik öğretim elemanı görüşlerini taramayı amaçlayan bu çalışmada; nitel araştırma yöntemlerinden olan durum çalışması deseni kullanılmıştır. **Nitel araştırma**yı; "Gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma" olarak tanımlamak mümkündür (Yıldırım ve Şimşek, 2008, s. 45). Durum çalışması belirli bir ortamda gerçekleşen durumları betimlemek ve anlamak üzerine kullanılan bir nitel araştırma desenidir (Creswell, 2013).

1. Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından oluşturulan "öğretim elemanı görüşme formu" kullanılmıştır. Görüşme "sözlü iletişim yoluyla veri toplama tekniğidir" (Karasar, 2014, s. 165). Bu araştırmada görüşme türlerinden olan yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Yapılandırılmış görüşme; tüm katılımcılara araştırma konusuyla ilgili önceden belirlenmiş aynı **soruların** aynı sırada ve aynı biçimde sorulduğu görüşme türüdür (Gürbüz ve Şahin, 2017, s. 184). Uygulanan ön koşul doğrultusunda yapılan araştırmalar sonucunda, 8 sorudan oluşan soru havuzu oluşturulmuş ve oluşturulan soru havuzu 1 program geliştirme uzmanı ile 1 ölçme ve değerlendirme uzmanının görüşüne sunulmuş ve 5 soruya indirilmiştir. Veri toplama sürecinde, veriler, katılımcıların 1'i ile yüz yüze, 5'i ile Zoom üzerinden çevrimiçi, 14'ü ile ise e-posta aracılığıyla formun doldurulması yoluyla toplanmıştır.

2. Verilerin Analizi

Yapılan görüşmelerde çalışmaya katılan uzmanların izni alınarak ses kaydı alınmış ve daha sonradan alınan ses kaydı dikte edilerek dijital ortama aktarılmıştır. Dikte edilen veriler analizinde ise içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi "toplanan verilerin önce kavramlaştırılması, daha sonra ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi ve buna göre veriyi açıklayan temaların saptanmasıdır" (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 259). Çalışmada uzman görüşüyle elde edilen veriler kategoriler altında frekansları belirlenerek çizelgeleştirilmiştir. Her kategoriye ilişkin öğretim elemanlarının görüşleri Çizelgelerin altında Öğretim Elemanı Numarası (ÖE1, ÖE2 … ÖE20) ile belirtilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini arttırmak için öğretim elemanlarından alınan ses kayıtları ve metinler, çalışmayı yapan araştırmacılar tarafından kodlar ile temalaştırılmış; daha sonra bu kod ve temalar karşılaştırılarak tutarlılıkları kontrol edilmiştir. Elde edilen kod ve temalarla ilgili 4 alan uzmanının görüşü alınmış ve gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Araştırmanın güvenilirliği Miles ve Huberman'nın (1994) Güvenirlik Formülü = Görüş birliği / Görüş birliği + Görüş ayrılığı formülü ile hesaplanmıştır. Uzlaşma oranı 91 olarak bulunmuştur. Oluşturulan kod ve temalar dört alan uzmanına, bir ölçme değerlendirme uzmanına ve bir program geliştirme uzmanına sunulmuş ve alınan dönütler doğrultusunda iki kod ve tema çıkarılarak gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

3. Çalışma Grubu

Bu araştırmanın çalışma grubunu, müzik öğretmenliği lisans programları özel yetenek sınavlarına girişte uygulanan sıralama ön koşulu getirilmeden önce ve getirildikten sonra görev yapmış olan öğretim elemanları oluşturmaktadır. Çalışma grubu belirlenirken maksimum çeşitlilik örneklem hedeflenmiş ve Türkiye genelini temsil edebilmek amacı ile farklı üniversitelerde görev yapan 38 akademisyene mail ve telefon üzerinden ulaşım sağlanmıştır. Ulaşım sağlanan 20 akademisyen çalışmaya gönüllü olarak katılım sağlamıştır. Çalışma grubuna ilişkin bilgiler Çizelge 2'de yer almaktadır.

Çizelge 2. *Çalışma grubunu oluşturan öğretim elemanları*

Öğretim Elemanının Görev Yeri	Unvanı
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi	Prof. Dr.
Dokuz Eylül Üniversitesi	Prof. Dr.
Gazi Üniversitesi	Prof. Dr.
Ankara Müzik ve Güzel Sanatlar Üniversitesi	Doç. Dr.
Bolu İzzet Baysal Üniversitesi	Doç. Dr.
Bursa Uludağ Üniversitesi	Doç. Dr.
Harran Üniversitesi	Doç. Dr.
Marmara Üniversitesi	Doç. Dr.
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi	Doç. Dr.
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi	Doç. Dr.
Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
Hakkâri Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
Necmettin Erbakan Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
Pamukkale Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
Sivas Cumhuriyet Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
Trabzon Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi
Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi	Dr. Öğr. Üyesi

BULGULAR

1. Ön Koşulun; Öğrencilerin Alan Eğitimi, Meslek Bilgisi ve Genel Kültür Derslerindeki Başarısına Etkileri

Bilindiğiüzere öğretmenlik formasyonu olarak bilinen ve yasal belgelerinde de geçen haliyle öğretmenliğin alan eğitimi, meslek bilgisi ve genel kültür olmak üzere üç yeterliği vardır. Öğretmenlik eğitiminden geçen öğrencilere de bu üç alana dönük dersler verilir.

Çizelge 3. *Ön koşulunun öğrencinin derslerindeki başarısına etkisine yönelik öğretim elemanı görüşleri*

	Olumlu		Olumsuz	
	f	%	*f*	%
Alan Eğitimi Açısından	5	25	15	75
Meslek Bilgisi Açısından	13	65	7	35
Genel Kültür Dersleri Açısından	16	80	4	20

Çizelge 3 incelendiğinde, öğretim elemanlarının büyük bir kısmının özel yetenek sınavlarına girişte uygulanan ön koşulun öğrencilerin meslek bilgisi ve genel kültür dersleri bakımından akademik başarısını olumlu etkilediği görüşünde olduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Ancak öğretim elemanlarının %75 gibi çok büyük bir kısmı söz konusu ön koşulun alan eğitimi açısından öğrencilerin akademik başarısını olumsuz etkilediği görüşünü bildirmişlerdir. Öğretim elemanlarının görüşleri incelendiğinde, çoğunlukla bu ön koşulu alan dışı öğrencilerin sağlayabilmesinden dolayı yetenek sınavına girmeye hak kazanan öğrencilerde altyapı eksikliği, müzikal algılarının zayıf olması ve temel müzik bilgilerinin tam olmaması nedeniyle programdaki alan eğitimi derslerinde başarısız oldukları yer almaktadır.

Öğretim elemanlarının alan eğitimi, meslek bilgisi ve genel kültür bilgisi açısından ön koşulun akademik başarıya etkisine ilişkin görüşleri şu şekildedir;

> *Anadolu liselerinden gelen öğrenciler daha başarılı oluyor çünkü bu öğrenciler müziğe daha istekliler. Bunun sebebinin ise güzel sanatlar liselerinin eğitim yapılarındaki sorunlar olduğunu düşünüyorum. Bu liselerde öğrenciler sürekli konsere hazırlanıp müzik alanında kendilerini yetiştiriyorlar ancak üniversite sınavında başarılı olma durumlarında üniversiteye bitkin olarak geliyorlar ve başarı düzeyleri negatif yönde etkileniyor. (ÖE1)*
>
> *Alan dışı liselerden gelen öğrencilerin müzik alt yapıları daha düşük oluyor ancak bu puanları alabilen öğrencilerin kavrama düzeyleri diğerlerine oranla daha yüksek oluyor. (ÖE5)*
>
> *Söz konusu ön koşul meslek bilgisi ve genel kültür dersleri açısından oldukça iyi ancak alan eğitimi ve hatta özellikle çalgı eğitimi ancak iki yılda düzeliyor. (ÖE3)*
>
> *Alan dışı liselerden gelen öğrenciler meslek bilgisi dersleri, genel kültür dersleri ve alan eğitimi derslerinin teorik kısımlarında daha başarılılar ancak uygulamalı müzik derslerinde çok yetersiz kalıyorlar. Üzülerek söylüyorum ki en temel konularda (Temel müzik terimleri, kavramlar vb.) bile öğrenciler oldukça eksikler. 2018 yılında YÖK tarafından kabul edilen müzik eğitimi lisans programının müzik ders sayısı ve ders içerikleri de oldukça az olduğu için derslerin içerikleri ve amaçları birbirine karışıyor ve ilerleyememeye neden oluyor. (ÖE14)*
>
> *Öğrencilerimizin bir öğretmenlik programında öğrenim gördüklerinin bilincinde olması sebebi ile meslek bilgisi derslerinde güzel sanatlar fakültesi öğrencilerinin formasyon derslerine göre ilgilerinin iyi düzeyde olduğu söylenebilir. Ancak alan bilgisi derslerinde üniversite sınavındaki ön koşulun müzik alanındaki becerileri olumsuz etkilediğini görüşündeyim. Öğrencilerimizin %95'i alan dışı ve oldukça kısıtlı beceriler ile eğitime başlıyorlar. Bu durum eğitim sürecinde önemli oranda zafiyete sebep oluyor. (ÖE18)*

2. Ön Koşulun Uygulanıp Uygulanmamasına Yönelik Bulgular

Müzik eğitimi programlarının sınavlarına müracaat eden öğrencilerin bu müracaatlarına ön koşul konulması, konulmaması, konulacaksa niteliği ve uygulanma biçimi gibi herhangi bir ön koşula genel bakışı barındıran kapsamda öğretim elemanları farklı görüşler bildirmişlerdir. Bu görüşler Çizelge 4'de sunulmuştur.

Çizelge 4. *Herhangi bir ön koşulu uygulanmasına yönelik öğretim elemanı görüşleri*

		f	%
Evet, ön koşul olmalıdır.	Olmalıdır, ancak düşürülmelidir.	5	25
	Alan içi/alan dışı olarak ayrılmalıdır.	3	15
	Kurumlar kendi ön koşullarını belirleyebilmelidir.	1	5
	150-200 arası bir puan ön koşulu olmalıdır.	2	10
	200-220 arası bir puan ön koşulu olmalıdır.	1	5
	220-250 arası bir puan ön koşulu olmalıdır.	3	15
	200 puan ve portfolyo ile referans mektubu ön koşulu olmalıdır.	1	5
Hayır, ön koşul olmamalıdır.		4	20
Toplam		**20**	**100**

Öğretim elemanlarının %80 gibi çok büyük bir kısmı müzik öğretmenliği özel yetenek giriş sınavında bir puan ön koşulunun olması gerektiğini düşünmektedir. Ancak öğretim elemanlarının bu ön koşul için farklı görüşleri vardır. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının %25'i ön koşulun olması gerektiğini ancak şu anki ön koşuldan daha düşük olması gerektiğini, %35 gibi bir oranı ön koşulun üniversite sınavından 150-250 arasında olması gerektiğini, %5'i ise kurumların kendi ön koşullarını belirleyebilmesi gerektiği görüşündedir. Katılımcıların %20'si ise özel yetenek sınavı için hiçbir ön koşul olmaması gerektiğini düşünmektedir.

Öğretim elemanlarından bazılarının müzik öğretmenliği özel yetenek sınavı için bir ön koşul uygulanıp uygulanmamasına ve nasıl bir ön koşul belirlenmesi gerektiğine ilişkin görüşleri şu şekildedir;

> *Tüm öğretmenlik programlarında olduğu gibi müzik öğretmenliğinde de bir ön koşul olmalıdır. Öğretmenlik becerileri belirli bir mantık ve akademik zekâ içermektedir, bunun için de sınavlarda belirli bir düzey üzeri başarı göstermesi gerekmektedir. En azından alan dışından gelen öğrencilere bir sene hazırlık olarak müzik dersleri verilebilir aynı şekilde güzel sanatlar liselerinden gelen öğrencilere de bir sene genel kültür dersleri takviye edilebilir. Bu bir senelik hazırlık durumu bir nebze olsun durumu iyileştirebilir. (ÖE2)*
>
> *Bence müzik öğretmenliği özel yetenek sınavına yönelik bir ön koşul olmamalıdır. Bunun için şöyle bir uygulama yapılabilir; öğrenciler bir sene hazırlık okuyabilir. Bir yıl hazırlık okuduktan sonra yapılan sınavlarda başarı sağlayamayan öğrenciler başka bir alana yönlendirilmelidir. Bu şekilde daha sağlıklı bir eğitim olacaktır. (ÖE1)*
>
> *Öğretmenlik programları için bir ön koşul uygulanmalıdır ancak bu ön koşul başvuru aşamasında güzel sanatlar lisesi mezunu öğrenciler için 180 puan olmalı. Alan dışı başvurular ise 800.000 sıralama ön koşulu ideal görünmektedir. (ÖE18).*
>
> *Yetenek sınavlarına girebilmesi için Avrupa ve Amerika'da olduğu gibi portfolyo değerlendirilmesinin de yapılması ve lisedeki müzik öğretmenlerinin referans mektuplarının da değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu durum güzel sanatlar lisesi mezunu öğrenciler için daha faydalı olacaktır. (ÖE12)*
>
> *Son üç yılda deneyimlediğimiz durum müzik öğretmenliği programlarının temelini oluşturan güzel sanatlar lisesi öğrencilerinin çoğunun mevcut ön koşulu sağlayamamasıdır. Önceki yıllarda süregelen uygulamanın doğru bir uygulama olduğunu düşünüyorum. Bölümler kendi gerçekleştirdiği sınavlar ve eğitim sürecinde yaptığı değerlendirmeler doğrultusunda kendi ön koşullarını belirleyebilmelidir. (ÖE4)*

3. Ön Koşul Öncesi ve Sonrası Öğrenci Profili Farkları

Ön koşul olarak nitelenen müzik öğretmenliği sınavlarına müracaat için en az 800000 öğrenci dilimi kapsamında olmak suretiyle bu programlara öğrenci olanların profili ile bu koşul olmadan önce öğrenci olanların profili arasında bir fark olup olmadığına dönük öğretim elemanları farklı görüşler iletmişlerdir.

Çizelge 5. *Ön koşulu getirilmeden önce ve sonraki öğrenci profiline yönelik öğretim elemanı görüşleri*

	f	%
Öğrenci profilinde olumsuz yönde farklılıklar var	11	55
Öğrenci profilinde olumlu yönde farklılıklar var	3	15
Bazı becerilerde olumlu yönde, bazı becerilerde ise olumsuz yönde farklılıklar var	5	25
Herhangi bir farklılık yok	1	5
Toplam	**20**	**100**

Çizelge 5'te öğretim elemanlarının 800.000 sıralama ön koşulu getirilmeden önceki öğrenci profili ile ön koşul sonrası öğrenci profili arasında gözlemledikleri farklılıklar yer almaktadır. Buna göre öğretim elemanlarının büyük bir kısmı (%55) ön koşul sonrası öğrenci profilinde olumsuz yönde farklılıklar olduğunu düşünmektedir. Katılımcıların çeyreği öğrencilerin bazı becerilerinde olumlu yönde, bazı becerilerinde ise olumsuz yönde farklılıklar olduğunu, %15'i ise öğrenci profilinde olumlu yönde farklılıklar olduğunu belirtmektedir. Bir katılımcı ise ön koşul öncesi ve sonrası öğrenci profilinde bir farklılık olmadığı görüşündedir.

Öğretim elemanlarının bazılarının yetenek sınavı ön koşulu öncesi ve sonrası öğrenci profiline ilişkin görüşleri şu şekildedir;

Bu ön koşul getirilmeden önce programımızı kazanan öğrenciler derslerde daha sorgulayıcı, fikir üreten, tartışmalara katılan, araştıran ve aktif yapılı idi. Ön koşul sonrası daha ezberci ve komut almadan hareket etmeyen bir öğrenci profili ile karşı karşıyayız. Sanat eğitimi içselleştirme, alışkanlık sağlama, davranışa dönüştürme gibi uzun bir süreci kapsamaktadır. Öğrenciler bu ön koşulu sağlayabilmek için en verimli ve önemli dönemlerini masa başında test çözerek geçirmektedir. Oysa çalgı eğitimi günlük rutinleri içeren, saatler boyu çalışılması gereken bir eğitimdir. (ÖE20)

Çalgı eğitimi konusunda gerekli hazırbulunuşluğa sahip öğrenci oranına bakıldığında ciddi oranda düşüş olduğu söylenebilir. Öğrencilerimizin neredeyse tamamının ikinci üniversitesi olduğundan bakıldığında öğrenci profilinin hangi amaçlarla bu programı tercih ettiği de önemli bir fark olarak karşımıza çıkmaktadır. Oranlar ya da karşılaştırma bakımından daha sağlıklı sonuçlara ya da verilere ulaşabilmek için bu öğrencilerin öğretmenlik yıllarını gözlemlemek gerekmektedir. (ÖE10)

Mevcut ön koşuldan önce programımızı kazanan öğrencilerde vurdumduymazlık vardı. Güzel sanatlar liselerinden gelen öğrenciler her sınavı geçebileceğini düşünüyordu ve böyle bir sistemde alan dışından gelen öğrenciler başarısız oluyordu. Ön koşul sonrası ben kendime güveniyorum, zaten güzel sanatlar lisesi mezunuyum ve ben kazanabilirim diyen öğrenci profili kayboldu. Ön koşul ile alan dışından gelen öğrencilerin sınavdaki şansları arttı ve diğer öğrencilerin ben yaparım düşüncesi ortadan kalktı. (ÖE6)

Çok fazla fark yok aslında. Ön koşuldan sonra gelen öğrencilerin algıları daha yüksek. Ön koşul öncesinde öğrencilerin müzik alt yapıları ve yetenek düzeyleri daha iyiydi ancak pratik zekâları bugünkü öğrenci profiline göre daha geride kaldığı için yine verim düşüktü. İyi malzemeyle az iş yapabiliyorken şimdi kötü malzemeyle daha iyi iş yapıyoruz. (ÖE5)

4. Ön Koşul Uygulamasının Yetenekli Öğrencilerin Özel Yetenek Sınavına Girmesine Etkisi

ÖSYM'nin ön koşulunun müzik yetenekli öğrencilerin müzik öğretmenliği programlarına müracaat etme ve etmeme davranışları üzerindeki etkisine ilişkin öğretim elemanları aşağıdaki görüşleri bildirmişlerdir.

Çizelge 6. *Ön koşulun yetenekli öğrencilerin sınava girmesi üzerindeki etkisine yönelik öğretim elemanı görüşleri*

	f	***%***
Evet, sebebiyet vermektedir	17	85
Hayır, sebebiyet vermemektedir	3	15
Toplam	**20**	**100**

Araştırmanın 4. Alt probleminde yetenek sınavlarına getirilen ilgili ön koşulun yetenekli öğrencilerin sınava girememesine sebep olup olmadığına dair öğretim elemanları görüşleri incelenmiştir. Çizelge 6'da öğretim elemanlarının çok büyük bir kısmının (%85) söz konusu ön koşulun yetenekli öğrencilerin sınava girememesine sebebiyet verdiği görüşünü belirttiği görülmektedir. Oldukça az oranda bir katılımcı ise ön koşulun böyle bir duruma sebebiyet vermediğini düşünmektedir.

Bu duruma ilişkin öğretim elemanı görüşlerinden bazıları şu şekildedir;

Evet, sebebiyet vermektedir. Olması gereken alan dışından gelen öğrenciler için ayrı bir kontenjan belirlenmesidir. Müzik öğretmenliği programı dört yıla sığdırılabilecek bir program değil bu yüzden alan dışından gelen öğrencilere mutlaka bir hazırlık sınıfı eklenmeli ve lisans seviyesinde temel müzik bilgisine sahip olmadan programa geçememelilerdir. Ancak ön koşulun esnetilmesi daha yeterli ve nitelikli öğrencilerin programa kabul edilebilmesini sağlayacaktır. (ÖE9)

Evet, kesinlikle yetenekli öğrencilerin programa gelebilmesine engel olduğunu düşünüyorum. (ÖE16).

Yetenekli öğrencileri çok fazla etkilediğini düşünmüyorum. Çünkü müzik öğretmenliği gibi ciddi bir alanda eğitim almak isteyen adayın gerekli koşulları zaten sağlayabileceği görüşündeyim. (ÖE13)

Bilişsel düzeyi daha iyi öğrenciler gelmeye başladı. (ÖE14)

Kesinlikle olumsuz etkilemektedir. Yetenek, geliştirilmesi gereken bir olgudur. Özel yetenek alanlarında da düzenli ve sistemli çalışma süreçleri olmazsa olmaz bir durumdur. Dolayısı ile müzik eğitimi alanındaki uygulama sahası oldukça geniş olduğu için öğrenciler bu disiplinler için oldukça fazla mesai yapmak zorundadır. Diğer yandan alan dışı öğrenciler ile aynı sınavda yarışmaları beklenmektedir. Sonuç olarak da sert bir ön koşul ile karşılaştıklarında mesleki beceriler bir anda önemsiz bir hale bürünmekte, alan dışından gelerek ön koşul sağlayan öğrencilerin gerisinde kalmaktadırlar. (ÖE8)

5. Ön Koşul Uygulaması İle Alınan Öğrencilerin, Gelecekteki Müzik Öğretmeni Profiline Etkileri

Söz konusu ön koşul ile müzik öğretmenliği programlarına kaydolan ve buralardan mezun olarak müzik öğretmani olan öğrencilerin var olan müzik öğretmeni profilleri üzerinde nasıl bir etkide bulunabileceklerine ilişkin öğretim elemanı görüşleri Çizelge 7 de verilmiştir.

Çizelge 7. *Ön koşul ile gelen öğrencilerin gelecekteki müzik öğretmeni profiline etkilerine yönelik öğretim elemanı görüşleri*

	f	%
Olumlu etkilemektedir	6	30
Olumsuz etkilemektedir	10	50
Etki ön koşuldan bağımsızdır	4	20
Toplam	**20**	**100**

Öğretim elemanlarının, ön koşul uygulaması ile gelen öğrencilerin, gelecekteki müzik öğretmeni profiline etkilerine ilişkin görüşlerinin incelendiği araştırmanın 5. Alt probleminde görüşlerin yarısı olumsuz bir görünüm sergilemektedir. Çizelge 7 incelendiğinde, katılımcıların %30'unun bu ön koşulun gelecekteki müzik öğretmeni profilini olumlu etkileyeceği görüşünde olduğu, %20'lik dilimin ise öğretmen profilinin bugün uygulanan ön koşulla ilişkili bir durumunun olmayacağını, bu durumun bağımsız kalacağı görüşünde olduğu görülmektedir.

Yetenek sınavlarında 800.000 sıralama ön koşulu ile gelen öğrencilerin, gelecekteki müzik öğretmeni profilini nasıl etkileyeceğine ilişkin bazı öğretim elemanı görüşleri şu şekildedir;

Bu öğrenciler iyi konuşabilirler, düzgün bürokratik işler yapabilirler ancak iyi müzisyen ve etkili müzik öğretmeni olamazlar. Ne yazık ki müzik öğretmenliği yapabilecek vasıfta değiller. Performans alanında değil ama belki müzik tarihi, müzikoloji, müzik teknolojisi konusunda başarılı olabilirler ancak müzik öğretmeni olabilmeleri için aktif, alanında yetkin olan bireylere ihtiyaç vardır. (ÖE7)

Analitik düşünebilen ama müzik eğitiminin olmazsa olmazı olan müzikal ruhu yansıtma ve bu ruhu dersine katma noktasında eksikleri olabilecek donuk bir öğretmen profili ortaya çıkacaktır. (ÖE17)

Müzik öğretmeni profilini olumsuz etkilemesini bekliyorum. Zaten değersiz görülen müzik öğretmenliği mesleği alan dışından gelen öğrencilerle birlikte mesleki yeterlik bakımından daha da vasat hale gelecek, alanımız hor görülecektir. (ÖE19)

Ön koşulun müzik öğretmeni profiline olumlu ya da olumsuz bir etkisinin olacağını düşünmüyorum. Bu durum öğretim elemanı ve öğrenci ilişkisi, eğitim sürecinin doğru bir şekilde yürütülüp takip edilmesi gibi etkenlere dikkat edilmesi ile ilgili bir konudur. (ÖE15)

Söz konusu ön koşul ile gelen öğrenciler programdaki eğitim kalitesini deyim yerindeyse aşağı çekiyorlar. Çünkü müzikal anlamda bir motivasyonları yok, sadece bölümü bitireyim ve atanayım kaygısı var. Bu öğrenci kitlesi ile ne yazık ki seviyeyi yüksekte tutamıyoruz. Bu öğretmen adayları ilerde gereken alan bilgisine sahip olmadıkları için sınıflarda kendilerini daha farklı etkinliklere vereceklerdir. (ÖE11)

SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Özel yetenek sınavlarının giriş aşamasına getirilen 800.000 sıralama ön koşulunun; öğrencilerin alan eğitimi, meslek bilgisi ve genel kültür dersleri açısından akademik başarılarına etkileri öğretim elemanı görüşlerine göre incelendiğinde, ilgili sıralama ön koşulunun öğrencinin meslek bilgisi ve genel kültür derslerindeki akademik başarılarını olumlu yönde etkilediği ancak alan eğitimi dersleri bakımından olumsuz etkileri olduğu sonucuna varılmıştır. İlgili sıralama ön koşulu getirilmesiyle birlikte özel yetenek sınavlarına girebilen alan içi öğrenci sayılarında düşüş yaşanırken alan dışı öğrenci sayılarında artış meydana gelmiştir. Güzel sanatlar liselerinde alınan müzik eğitimi, öğrencinin alan eğitimi temelini oluşturduğu göz önüne alındığında uygulanan sıralama ön koşulu, alan eğitimi ders başarılarını olumsuz yönde etkilemiştir. Bu bulguyu destekler nitelikte, Ece ve Kaplan'ın (2008) özel yetenek sınavına giren adayları çeşitli değişkenlere göre inceledikleri çalışmanın sonucuna göre, özel yetenek sınavlarına giren öğrenciler arasında güzel sanatlar liselerinden gelen öğrencilerin, alan dışı liselerden gelen öğrencilere göre işitme ve çalgı alanlarında daha yüksek başarı sağladıkları görülmüştür. Çaycı (2011) sınıf öğretmeni lisans programında yer alan alan eğitimi derslerinin sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen yeterlikleri üzerindeki etkilerini incelediği araştırmasında, öğretmen adaylarının "öğretmen yeterliği" konusunda kendilerine güven duymalarını sağlayacak en büyük etkenin alan eğitimi derslerindeki başarıları olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öğretmen adaylarının kendi alanlarında başarı göstermelerinin öğretmen yeterliği bakımından da büyük önem taşıdığı görülmüştür.

Öğretim elemanlarının müzik öğretmenliği özel yetenek sınavlarına giriş aşamasında bir ön koşul uygulanıp uygulanmamasına yönelik görüşleri incelendiğinde, büyük bir kısmının ön koşul olması konusunda fikir birliği sağladıkları sonucuna varılmıştır. Ancak bu ön koşul için; "düşürülmelidir", "150-200 arası bir puan olmalıdır", "200-220 arası bir puan olmalıdır", "220-250 arası bir puan olmalıdır", "200 puan ve portfolyo ile referans mektubu olmalıdır" ve "kurumlar kendileri belirlemelidir" olarak fikirlerini belirtmişlerdir. Başbuğ ve Kaya (2022), eğitim fakültelerinin özel yetenekle öğrenci alan öğretmenlik programlarına getirilen 800.000 sıralama ön koşulunun müzik öğretmenliği özel yetenek sınavlarını nasıl etkilediğini inceledikleri çalışmalarında, getirilen ön koşulun 2020 yılında müzik öğretmenliği ana bilim dalı yetenek sınavlarına; başvuran, kazanan ve kayıt yaptıran öğrenci sayılarının azalmasına neden olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Taşkesen ve Taşkesen (2018, s. 18), 2020 yılında getirilen ilgili sıralama ön koşuluna benzer şekilde 2019 yılında özel yetenek sınavlarına başvuru için 240.000 veya 300.000 başarı sırası ön koşulu getirildiğinde büyükşehirde bulunan üniversiteler haricindeki üniversitelerin özel yetenek sınavı ile öğrenci alımı yapılmasının olanaksız hale geldiğini belirtmişlerdir. Bu doğrultuda araştırmacılar tarafından yapılan bu çalışma ve literatür incelendiğinde yetenek sınavı sıralama ön koşul puanının düşürülmesi ya da önceden olduğu gibi üniversitelere bırakılması gerektiği görülmüştür.

Sıralama ön koşulu getirilmeden önceki öğrenci profili ile ön koşul sonrası öğrenci profili arasında öğretim elemanlarının yarısından fazlası olumsuz yönde farklılıklar olduğunu belirtmiştir. Öğretim elemanlarının büyük çoğunluğu bu olumsuzluğun alan ve çalgı eğitimi bakımından olduğunu, bu olumsuzluğun sebebinin ön koşul sonrası gelen öğrencilerin çoğunun alan dışı olduklarından kaynaklandığını; ancak diğer teorik derslerde bir nebze daha başarılı olduklarını belirtmişlerdir. Bu görüşlerden farklı olarak Ece ve Bilgin (2007), öğrencilerin mezun oldukları lise türlerine göre müzik eğitimi ana bilim dalı öğrencilerinin başarı durumlarını incelemiş oldukları çalışmada mezun olunan lise türü ile başarı durumu arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Öğretim elemanlarının neredeyse tamamına yakını ön koşul uygulamasının, yetenekli öğrencilerin özel yetenek sınavına girememesine sebebiyet verdiğini belirtmişlerdir. Ayrıca ön koşulun sağlanması için yüksek puan alınması gerekliliği, özel yetenek sınavları yerleştirme puanlarının hesaplanmasında da üniversite sınav puanının oranının yüksek olması alan dışı öğrencilerin alan içinden gelen yetenekli öğrencilerin sıralamada önlerine geçebilmelerine olanak sağlamaktadır. Bu görüşü destekler nitelikte Ece ve Sazak (2006), yüksek ÖSS puanlarına sahip adayların özel yetenek gerektiren bölümlere giriş yapabildikleri; yüksek yetenek, düşük ÖSS puanlarına sahip adayların ise bu bölümleri sıralamadaki değişikliklerden dolayı kazanamadıklarını veya yedeklere kadar düştüklerini belirtmişlerdir. Sağer, Zahal, Gürpınar (2014) tarafından yapılan çalışmada, 2013-2014 yılı müzik öğretmenliği özel yetenek sınavına giren (N=449) adayın, mezun olunan lise türü incelendiğinde, güzel sanatlar

lisesinden mezun olan öğrenci sayısının çok fazla olduğu tespit edilmiştir. Yetenek sınavında 30 kişilik kontenjanı olan üniversitenin 28'ini güzel sanatlar lisesinden gelen öğrencilerin kazandığı görülmüştür. Bu doğrultuda 800.000 sıralama ön koşuluna giremeyen güzel sanatlar lisesinden mezun olan öğrencilerin yetenek sınavlarına giremedikleri söylenebilir. Ayrıca, Öztürk (2008) yüksek lisans tezinde 2005-2006-2007 yıllarında sınava giren alan için öğrencilerin sayısının aynı fakat alan dışı sınava giren öğrencilerin sayısının çok fazla düştüğü sonucuna varmıştır. Ancak Başbuğ ve Kaya (2022) 2020 yılında yetenek sınavına başvuran öğrenci sayısının büyük bir çoğunluğunu alan dışından mezun olan öğrencilerin olduğunu tespit etmiştir. Bu doğrultuda temel yeterlilik testi sınavının güzel sanatlar liselerinde alan içi eğitim alan öğrencilerin yetenek sınavına giremedikleri görülmüştür.

Öğretim elemanlarının yarısı söz konusu ön koşul uygulamasının, gelecekteki müzik öğretmeni profilini olumsuz etkilediğini düşünürken, birçoğu ise bu durumu alan dışından gelen öğrencilere bağlamaktadır. Güzel sanatlar lisesi mezunlarının 2020-TYT'de almış oldukları ortalama puan 179,93 iken 2021-TYT'de 168,13'e gerilemiştir (ÖSYM, 2020-a; ÖSYM, 2021-a). Ayrıca ilk 800.000 içerisine girebilmek için alınması gereken puan 2020-TYT'de yaklaşık olarak 220 ve üzeriyken 2021-TYT'de yaklaşık olarak 210'a gerilemiştir (ÖSYM, 2020-b; ÖSYM, 2021-b). Veriler programlarda bulunan alan içinden öğrencilerin sayısının azlığını destekler niteliktedir.

Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlara ilişkin önerilere yer verilmiştir:

- Aynı araştırmanın öğrenciler boyutunda yapılarak araştırmanın çift taraflı incelenmesi,
- Barajın öğrenci niteliğini arttıracak şekilde yapılandırılması,
- Büyük üniversitelerin kontenjanlarını her durumda doldurabilmelerine karşın, küçük ve yeni üniversiteler sayıyı tamamlamakta zorluk yaşamaktadırlar. Bu nedenle ilgili üniversitelerin de nitelikli öğrenci alabilmeleri için barajın üniversiteler tarafından belirlenmesi,
- 2020 yılından önce olduğu gibi alan içi ve alan dışı olmak üzere üniversiteler tarafından belirlenen ön koşul sıralamasının tekrardan revize edilmesi,
- Ösym tarafından yapılan üniversite giriş sınavlarında alan olarak güzel sanatlar bölümleri için sınava girecek olan öğrencilere yönelik sınav yapılması,
- Güzel sanatlar liselerinin ders niteliklerinin artırılması, önerilmektedir.

KAYNAKÇA/REFERENCES

Akdemir, A. S. (2013). Türkiye'de öğretmen yetiştirme programlarının tarihçesi ve sorunları. *Turkish Studies-International Periadical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 8*(12), 15-28. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.5706

Akkol, M. L. (2008). *Türkiye'de modernleşme sürecinde müzik.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye.

Alaner, A. B. (2000). *Tarihsel süreçte müzik.* Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Yayınları.

Başbuğ, Ç., & Kaya, A. (2022). Temel yeterlilik testi başarı sırası barajının müzik öğretmenliği programları özel yetenek seçme sınavına etkileri. *Trakya Eğitim Dergisi, 12*(3), 1356-1371. https://doi.org/10.24315/tred.979210

Creswell, J. W. (2013). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches.* 4th Edition, London: SAGE Publications.

Çaycı, B. (2011). Sınıf öğretmenliği lisans programlarındaki alan eğitimi derslerinin öğretmen yeterliği üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7*(2), 1-12.

Çelikel, Y. A., & Özkul, M. M. (2021). Osmanlı'dan Cumhuriyet'e modernleşme ve müzik. *Gaziantep University Journal of Social Sciences, 20*(2), 696-710. https://doi.org/10.21547/jss.860122

Duman, O. Ö. (2017). Yüzüncü yılında Darülelhan'dan Konservatuar'a musiki eğitimi ve Cumhuriyet dönemi modernleşme ile musikinin millileşme meselesi "saray müziğinden salon müziğine". *Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, 61*, 111-143. https://doi.org/10.1501/Tite_0000000475

Ece, A. S., & Bilgin, A. S. (2007). Mezun oldukları lise türlerine göre müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin başarı durumlarının incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 8*(13), 113-130.

Ece, A. S., & Kaplan, S. (2008). Müziksel algılama işitme, okuma, yazma ses ve çalgı yeteneği arasındaki ilişkilerin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 16*(1), 285-296.

Ece, A. S., & Sazak, N. (2006). Özel yetenek sınavlarında ÖSS puanı ile yetenek puanları (işitme alanı, ses alanı, çalgı alanı) arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8*(1), 133-144.

Efe, İ. E. (2006). *Türkiye'deki müzik öğretmenliği lisans programlarına yönelik uygulanan giriş sınavlarındaki farklı ölçme yaklaşımlarının incelenmesi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye.

Gürbüz, S., & Şahin, F. (2017). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri* (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Karasar, N. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemi* (27. Baskı). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expended sourcebook.* (2nd Edition). Thousans Oaks, California: Sage Publications.

ÖSYM (2020-a). 2020- YKS değerlendirme raporu. ÖSYM, Kasım 2020.

ÖSYM (2020-b). 2020 YKS yerleştirme sonuçlarına ilişkin sayısal bilgiler. ÖSYM, 2020

ÖSYM (2023). Tarihçe. Erişim: https://www.osym.gov.tr/TR,8789/hakkinda.html

ÖSYM (2021-a). 2021 YKS değerlendirme raporu. ÖSYM, Aralık 2021.

ÖSYM (2021-b). 2021 YKS sayısal veriler. ÖSYM, 2021.

Öztürk, S. (2008). *Müzik öğretmenliği programları özel yetenek sınav sonuçlarının öğrenci kaynakları düzleminde incelenmesi.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye.

Resmî Gazete. (1925). *Musiki muallim mektebi talimatnamesi.* T. C. Resmî Gazete, 06 Eylül 1925.

Resmî Gazete. (1931). Muallim Mektepleri Talimatnamesi 1713, T. C. Resmî Gazete, 07 Ekim 1931.

Resmî Gazete. (1934). Milli Musiki ve Temsil Akademisinin Teşkilat Kanunu 2541, T. C. Resmî Gazete, 2743, 04 Temmuz 1934.

Sağer, T., Zahal, O., & Gürpınar, E. (2014). Müzik öğretmenliği programı özel yetenek sınavlarına giren adayların, alan puanları ve sınav başarı durumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi, 41*.

Şahin, M., & Duman, R. (2008). Cumhuriyetin yapılanma sürecinde müzik eğitimi. *Çağdaş Türkiye Araştırmaları Dergisi, 8*(16-17), 259-272.

Şentürk, N. (2001). Musiki Muallim'den günümüze müzik öğretmeni yetiştiren kurumlar. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 21*(2), 135-142.

Tarman, S. (2002). *Gazi üniversitesi müzik eğitimi anabilim dalı giriş müzik yetenek sınavlarının geçerlilik ve güvenirlik yönünden incelenmesi değerlendirilmesi.* (Yayımlanmamış Doktora tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara, Türkiye.

Tangülü, Z., & Becerikli, S. (2020). Musiki Muallim Mektebi (1924-1937). *Asia Minor Studies, 8*(2), 458-466. https://doi.org/10.17067/asm.747050

Taşkesen, O., & Taşkesen, S. (2018). Özel yetenek sınavına alan ve alan dışından başvuran görsel sanatlar öğretmen adaylarının akademik başarıları üzerine bir araştırma. *International Journal of Research in Fine Arts Education, 1*(1), 13-20.

Toprakçı, E. (2016). *Eğitimbilim pedandragoji.* içinde Eğitimbilim Pedandragoji, 130-173. (Ed.: Erdal Toprakçı) Ankara: Ütopya Yayınevi

Toprakçı, E. (2012). Rethinking classroom management: A new perspective, a new horizon, e-*international journal of educational research* 3(3), 84-110. Retrieved from: http://www.e-ijer.com/en/download/article-file/89768

Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi: temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum.* (Genişletilmiş 4. Baskı). Ankara: Arkadaş Yayınevi.

Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri.* (Genişletilmiş 9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yükseköğretim Kurulu. (1997-a). Yükseköğretim kurumlarına öğrenci seçme ve yerleştirme sistemi. YÖK, 1997.

Yükseköğretim Kurulu. (1997b). Yükseköğretim kurumlarına öğrenci seçme ve yerleştirme sistemi. YÖK, 1997.